

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

КОСТЬ М. - О. І., ФЕНЦИК О. М. Теоретичні засади формування інформаційної культури майбутніх менеджерів освіти	116
КРЕМІНЬ У.М. Організація інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти як наукова проблема	118
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Академічна доброчесність – інструмент забезпечення якості освіти	120
КУРИЛО Л.Ф. Інклюзивна освіта студентів як психолого-педагогічний феномен.....	123
КУС Б.І., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки.....	126
КУШНІР І.І., БЕРЕНИЧ В.І. Шляхи формування здорового способу життя у студентів фахового коледжу	131
КУШНІР І.І., КАЮК О.А. Особливості самореалізації педагогів у професійній діяльності	133
КУШНІР І.І., КУРИЦЯ Н.В. Використання сучасних технологій навчання в освітньому процесі закладу вищої освіти	134
КУШНІР М. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компетентнісний підхід у підготовці вихователя дітей дошкільного віку	136
КУШНІР І.І., СВІТЛИНЕЦЬ І.М. Шляхи розвитку психолого-педагогічної компетентності майбутніх учителів на етапі навчання в магістратурі	138
ЛБА О.М., ГАЙНАЛІЙ В.В. Професійний саморозвиток учителя: теоретичні основи.....	140
ЛБА О.М., ПРИЙМИЧ А.В. Психолого-педагогічні особливості пізнавальної активності молодших школярів	142
ЛІСЦЬКІ М.С. З історії становлення та розвитку професії вчителя в Мукачівській державній вчительській семінарії	144
ЛОКЕС К.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Формування дослідницької компетенції і навичок самостійної роботи учнів початкової школи в умовах екскурсії	147
ЛОМАГА К.В., БАРНА Х.В. Основні завдання виховання дитини дошкільника в родині	149
МАГЕРОВИЧ К.В., ЧЕКАН О.І. Історичний аспект дослідження аутистичних порушень	151
МАЙБОРОДА І. Е. Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування художньої культури майбутніх учителів початкової школи	154
МАКАРА Ж.М., ЛАВРЕНОВА М.В. Інтеграція принципів фінської системи освіти в освітні реформи України	156
МАРГІТИЧ А.І. Організаційна культура коледжу: цінності та норми для студентів і викладачів	158
МАХОВСЬКА А.І., МОЧАН Т.М. Модернізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи	160
МИКУЛІНА А. К. Модернізації дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства	162
МИКУЛІНА А. К., ВЕЛИЧКАНИЧ М. В. Навчання декоративного ліплення дошкільників за мотивами народної іграшки та кераміки	164
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Екологічне виховання як складова всебічного розвитку особистості дошкільника	166
МОЛНАР Т.І., СОЛОВЙОВ Д.С. Поняття управлінської культури менеджера освіти.	169
МОЛНАР Т.І., ТИНТА В.В. Сутність та функції освітнього маркетингу	171
МОЧАН Т.М. Практична підготовка педагогів у сучасних умовах	173
ОЖОГАНІЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичний аспект	175

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ФІНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В ОСВІТНІ РЕФОРМИ УКРАЇНИ

Фінська система освіти отримала визнання у всьому світі та вважається однією з найкращих. У дослідженнях PISA-2000 і PISA-2020 Фінляндія показала дуже високий середній результат, особливо в галузі дитячого читання. Досягнення Фінляндії прийнято вважати зразковими, фінський досвід аналізується світовою освітньою громадськістю, а фінські освітяни радо діляться досвідом з вчителями різних держав. Наша Україна не є виключенням.

У нашому дослідженні спираємося на вивчення теоретичних джерел українських і зарубіжних авторів: І.Большакової, Н. Голованова, А. Данилюка, Джона Дьюї, Л. Женіної, А. Коростельової, Н. Лошкарьова, В. Максимової, М.Прістірської, А. Суходімцевої, В. Федорової.

Традиційна фінська школа складається з двох рівнів: 1-6 класи і 7-9 класи. Після цього школярі продовжують навчання у додатковому 10 класі, де можуть підвищити рівень своїх оцінок, а потім – вступають у професійні коледжі чи ліцеї, які можна порівняти з нашими 11-12 класами [1].

Одним з ключових і найперших принципів на яких базується фінська система освіти – це принцип *рівності шкіл*. Всі навчальні заклади Фінляндії забезпечені однаковим обладнанням та пропорційним фінансуванням. Освітня політика в країні підтримує високий статус усіх загальноосвітніх навчальних закладів.

Наступний принцип – *рівність навчальних дисциплін*. Фінська система освіти передбачає рівноцінне викладання всіх навчальних предметів, але є можливість створення певних спеціалізованих класів. В 1-2 класах до складу шкільних предметів входять рідна мова та читання, математика, природознавство, релігія, музика, образотворче мистецтво, трудове навчання та фізична культура. У 3-6 класах розпочинається вивчення англійської мови, через рік додаткової іноземної мови, гра на музичному інструменті та додаткові дисципліни на вибір учня. З 5 класу починається вивчення біології, географії, фізики, хімії, історії. В 7-9 класах вивчається фінська мова та література, шведська, математика, біологія, географія, фізика, основи здоров'я, релігія образотворче мистецтво, фізична культура, трудове навчання та предмети за вибором [2].

Третій принцип передбачає – *рівність батьків та учнів*. Соціальний статус членів родини залишається анонімним. Лише в крайніх випадках педагогові дозволено дізнаватися про інформацію такого роду.

Фінська освіта базується на принципах рівноправ'я, свободи та толерантності, а тому учнів не ділять на «хороших» чи «поганих», також немає поділу за вподобаннями та вміннями. Рівність прав дітей у школі спрямований

на те, щоб інтегрувати дітей з особливими потребами в освітнє середовище. Фінські школи навчають дітей з інвалідністю, лише при потребі у школі створюють спеціальні класи для учнів із вадами слуху чи зору.

Принцип *індивідуального підходу* реалізується через створення окремого навчального плану для кожного учня, індивідуальний підбір підручників, певних завдань. Враховуючи особисті можливості кожної дитини на уроці різні учні можуть виконувати завдання різної складності. У школах функціонує спеціальна програма допомоги учням, яким важко дається навчання, але на відміну від популярного в Україні репетиторства, фінські учні отримують додаткові заняття від власних вчителів у позаурочний час. Фінській системі освіти притаманне так зване коригуюче навчання – ця система дуже потрібна і дієва для дітей, які мають труднощі з нерідною фінською мовою чи запам'ятовуванням або ж для учнів у яких виявлені певні поведінкові проблеми [3].

Принцип практичності є головним у викладанні на яке опираються фінські вчителі у своїй діяльності. Навчальний процес орієнтований здебільшого на те, що знадобиться у житті. Оскільки Фінська школа готує дітей жити серед дорослих людей, тому вона не націлена готувати їх до вступу у вищу школу. В ній немає екзаменів в нашому розумінні цього слова. Існує тільки єдиний спеціалізований тест наприкінці шкільного навчання. Але учителі до нього дітей цілеспрямовано не готують, ні перед ким за цей тест не звітуються.

Навчальні заклади Фінляндії спираються на *принцип добровільності*. Фінські учні навчаються у вільній атмосфері, де їх ні до чого не примушують. Здебільшого учень, який не зацікавлений в освіті, закінчує своє навчання після 9 класу.

Отже, фінська система освіти опирається на принципи педагогіки партнерства, характеризується наскрізним процесом виховання, який базується на довірі, добровільності та відсутності авторитарного стилю. Вона передбачає сучасне освітнє середовище і включення інклюзивної освіти. Якість освіти забезпечується тим фактором, що держава дбає не про успішність шкіл у рейтингах, а про створення умов для індивідуального розвитку кожної дитини. В контексті реформування української освіти, ми маємо врахувати основний аспект успішності реформи фінської освіти, що зробив її ефективною та сталою, а саме відмову від тиску, імітації та формалізму на користь свободі, довірі та відповідальності на освітньому, політичному та культурному рівнях.

Література

1. Білецька Н. 7 принципів фінської освіти [Електронний ресурс] / Наталія Білецька. – 2015. – Режим доступу до ресурсу : <https://starylev.com.ua/club/article/7-pryncypiv-finskoyi-osvity>.
2. Мандровний О. М. все, що ми не знали про фінську систему освіти [Електронний ресурс] / О. М. Мандровний – Режим доступу до ресурсу : <https://movlitslav.jimdofree.com/>

3.Гриньова М. Освітній трансформер: Фінляндія як натхнення [Електронний ресурс] / Марія Гриньова. – 2021. – Режим доступу до ресурсу : <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/1104-osvitnij-transformer-finlyandiya-yak-natkhnennya>.

УДК 378; 658.3

МАРГІТИЧ А.І.,
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА КОЛЕДЖУ: ЦІННОСТІ ТА НОРМИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ І ВИКЛАДАЧІВ

Організаційна культура – складне соціальне явище, яке формується в студентському середовищі під впливом ряду чинників. Студенти мають вплив на організаційну культуру. Разом з тим вони впливають на формування і зміну самої організаційної культури. Як і будь-яка культура, організаційна культура – творіння «рук людських», і навіть якщо не вживати ніяких дій, спрямованих на її формування, вона всеодно буде формуватися в результаті внутрішньо організаційних процесів і взаємодій у коледжі [2].

Організаційна культура розглядається як потужний стратегічний інструмент, що дозволяє орієнтувати всі підрозділи коледжу і окремих осіб на спільні цілі, мобілізувати ініціативу студентів, забезпечувати відданість, полегшувати спілкування [3].

Це поняття визначає те, заради чого студенти вступили саме до даного коледжу; то, як будуються відносини між ними; які стійкі норми і принципи вони поділяють; що, на їхню думку, добре, а що погано, і багато іншого з того, що відноситься до цінностей і норм.

Студенти створюють своє фізичне оточення, виробляють мову спілкування, здійснюють дії, які адекватно сприймаються іншими, і виявляють почуття й емоції, які розуміються. Все це допомагає їм зрозуміти й інтерпретувати культуру коледжу, тобто надати своє значення подіям і діям, і зробити осмисленим своє студентське оточення. Поведінка окремих студентів і груп всередині навчального закладу тісно пов'язане нормами, що впливають з цих вірувань, очікувань і дій, які поділяються всіма.

Організаційна культура – це цінності, переконання, очікування і норми, які пов'язують коледж в єдине ціле і розділяються його співробітниками, студентами і викладачами.

З проявами організаційної культури ми зустрічаємося, тільки-но переступивши поріг освітнього закладу. Вона обумовлює адаптацію новачків, взаємини в групах і між групові відносини, активність студентів, їх манеру поведінки і зовнішній вигляд, а також багато іншого. Культура надає всеохоплюючий вплив на поведінку студентів.

Управління організаційною культурою в студентському середовищі – це вплив за допомогою певних механізмів з метою зміни її напрямків. Суб'єктами

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>